

Utgitt av Kulturrådet

Omslag: Under jubileumskonferansen i Harstad inviterte Kulturrådet kunstnerkollektivet Tegneklubben til å illustrere konferansen på sitt finurlige vis. Tegningene ble stilt ut i foajeen under konferansen. Illustrasjon: Tegneklubben

ISBN 978-82-8105-117-1

Trykk: 07 Media

Kulturrådet
Mølleparken 2
Postboks 8052 Dep
N-0031 Oslo
Tlf: +47 21 04 58 00
post@kulturradet.no

Innhold

Målsettinger	4
Organisering	4
Prosjektleders beretning	6
«Eit eige rom» - boka om Kulturrådets historie	9
Jubileumskonferanse i Harstad	10
Nykommerpris og ærespris	14
Jubileumsnettsider og visuell profil	16
Kulturrådsilder på nett	15
Det forsvunne maleri	16
Media	17
Prosjekter og arrangementer	19
Økonomi og ressurser	21

Målsettinger

Jubileets styringsgruppe og rådet formulerte følgende mål for Kulturrådets 50-årsjubileum i september 2014:

I jubileumsåret skal det markeres at det er 50 år siden Kulturrådet og Kulturfondet ble etablert. Jubileet skal synliggjøre den store utviklingen som har foregått på kunst- og kulturfeltet og i kulturpolitikken i Norge siden 1960-tallet, diskutere hvilken rolle Kulturrådet har spilt som kultur- og samfunnsaktør i perioden, og hvilken internasjonal kontekst Kulturrådets arbeid inngår i.

Jubileet skal berøre hele landet, og kunst- og kulturfeltet skal stå i fokus. Feiring og historiske tilbakeblikk vil være naturlige elementer i jubileet, men like viktig vil det være å løfte problemstillinger til debatt, fremme kritisk refleksjon om Kulturrådets rolle, tenke framover og initiere kunst- og kulturproduksjon i feltet i samarbeid med aktører i feltet.

Organisering

Styringsgruppe

Anne Aasheim (direktør/leder), Yngve Slettholm (rådsleder), Janne Stang Dahl, Vibeke Mohr, Sønneve Ølnes, Reidar Gjersvik/Mariann Komissar (avdelingsdirektører).

Programgruppe

Eksterne: Lars Petter Hagen (direktør Ultima-festivalen), Hilde Methi (frilans kurator).
Fra rådet: Arnfinn Bjerkestrand.
Fra administrasjonen: Arne Vestbø, Ellen Aslaksen, Nina Refsnes, Hans Philip Einarsen, Janne Stang Dahl, Birgitte Solbu.

Redaksjon/kommunikasjon

Fra administrasjonen: Janne Stang Dahl, Unn Bjørge, Siri Brockmeier, Mari Johansen, Harald Skeie, Birgitte Solbu.

Ressursgruppe jubileumskonferanse

Fra administrasjonen: Harald Skeie, Unn Bjørge, Siri Brockmeier, Mari Johansen, Hege Langballe Andersen, Tom Klev, Eivind Slotsvik, Anita Eik, Sissel Aune, Hildegunn Bjørgen, Rolf Engelsen, Tora Ferner Lange, Arne Vestbø, Nina Refsnes, Hans Philip Einarsen.

Prosjektleder

Birgitte Solbu

Kulturrådet da og nå. Over: Kunstner Håkon Stenstadvold, byråsjef Ingeborg Lyche, ekspedisjonssjef Leif J. Wilhelmsen og arkitekt Torbjørn Rodahl, 26. mars 1965. Foto: Leif Høel, Dagbladet/DigitaltMuseum. Under: Andre nestleder Arnfinn Bjerkestrand, direktør Anne Aasheim, rådsleder Yngve Slettholm og første nestleder Asta Busingye Lydersen, 17. mars 2015. Foto: Kulturrådet

Prosjektleders beretning

Jubileumsåret fikk noen store egne jubileumssatsninger – bokutgivelse om Kulturrådets historie, en ekstra påkostet jubileumskonferanse, og egne jubileumsnettsider med historisk stoff og flere artikkelserier. I tillegg til dette var det flere løpende aktiviteter, begivenheter og arrangementer gjennom året som også på forskjellig vis ble knyttet til jubileumsmarkeringen.

Arrangementer vår, sommer, høst

Jubileumsårets første markering fant sted i Viten-skapsakademiet i Oslo 17. mars. Den staselige praktvillaen fra 1887 på Drammensveien i Oslo var stedet rådet ble konstituert i mars 1965, og arena for rådsmøtene i mange år. I 2015 var rådet tilbake der det startet og avholdt sitt «jubileumsrådsmøte», der blant annet ny rådsstrategi stod på dagsorden. Om kvelden var tidligere og sittende rådsmedlemmer, kulturpolitikere og -ledere invitert til høytidelig mottakelse, med taler fra Stortinget og regjeringen, kåseri ved forfatter Alfred Fidjestøl og kunstneriske innslag av tidligere æresprisvinner og rådsmedlem Soon-Mi Chung, skuespiller Trond Høvik og dansere fra flere kompanier, som improviserte blant og med gjestene. Eneste gjenlevende rådsmedlem fra de to første rådsperiodene, arkitekt og snart 90 år gamle Torbjørn Rodahl, var blant de tilstedeværende.

Arendalsuka har etablert seg som en årlig arena for politisk debatt og har vært arrangert i sørlandsbyen på sensommeren siden 2012. Hittil hadde kulturpolitikk ikke vært satt på dagsorden. Det ønsket rådet å gjøre noe med i jubileumsåret, og det viste seg at arrangøren også hadde tenkt i de baner. 13. august deltok rådsleder i «Den store kulturdebatten» i Arendal kulturhus, sammen med kulturminister Thorhild Widvey, SV-nestleder Bård Vegar Solhjell, investor Christian Ringnes, redaktør Cathrine Sandnes og forfatter Jon Hustad. Debatten, som stilte hovedspørsmålet «Er det forskjell på rød og blå kulturpolitikk?», ble ledet av kulturedaktør i Aftenposten, Sarah Sørheim og direktesendt over Aftenposten nett. Noen konklusjon ble det ikke på spørsmålet, men temperaturen og engasjementet var høyt. Kultur og kunst var også tema i flere debatter i løpet av uka, kunstnerorganisasjoner hadde stands på torget og Bomuldsfabrikken/ARTendal var møte-

plass og arena for kunstnermaraton. Kulturrådet ser at Arendalsuka er en arena der kulturpolitikken kan synliggjøres som et viktig politikkområde for utviklingen av steder, regioner og samfunnet generelt, og kommer gjerne tilbake.

Flere arrangementer var planlagt å gå av stabelen på høsten uavhengig av jubileet, og fikk en ekstra satsning og vri som en del av markeringen. I forbindelse med det årlige museumsrådet, som i år var lagt til Hamar, arrangerte Kulturrådet, i samarbeid med Museumsforbundet, seminaret «Tradisjon til besvær - Museenes samfunnsrolle». Her tok sentrale kulturjournalister, profilerte museumsfolk, akademikere og politikere, blant dem Stein Olav Henrichsen, Cathrine Sandnes, Ole Marius Hylland, Siri Aavitsland og Knut Olav Åmås, del i høyttenkning om hva slags museer vi ønsker, hvordan museene kan og skal gjenspeile samfunnet, og om det er grenser for hva man kan stille ut.

Kulturrådet var også vertskap for den europeiske avdelingen av IFACCAs (The International Federation of Arts Councils and Culture Agencies) årsmøte i Oslo i september. I tilknytning til møtet ble det arrangert en åpen debatt om europeisk kulturpolitikk, i samarbeid med Ultimafestivalen. Direktør for IFACCA-nettverket Sarah Gardner åpnet med et innlegg der hun snakket varmt for at kultur burde være et helt sentralt premiss og utgangspunkt i de store samfunnsutviklingsdiskusjonene på globalt plan. Delegater fra Irland, Skottland, Finland, Sverige og Sveits deltok i panelsamtaler, og de framtrådte på Kulturhuset i Oslo fikk med seg diskusjoner både om overordnede kulturpolitiske spørsmål og mer konkrete eksempler på utfordringer og praksis i ulike land.

- 01 VITENSKAPSAKADEMIET i Oslo 17. mars. Stortingets første visepresident Marit Nybakk holdt tale i anledning dagen, for en full forelesningssal med prominente gjester. Kulturminister Thorhild Widvey holdt også tale, og Alfred Fidjestøl holdt kåseri om Kulturrådets historie.
- 02 STEPHAN BARRATT-DUE og SOON-MI CHUNG. Programmet for festmottakelsen etter rådsmøtet åpnet med æresprisvinnere Stephan Barratt-Due og rådsmedlem Soon-Mi Chung.
- 03 KULTURMINISTRE. Tidligere kulturminister Åse Kleveland, direktør Anne Aasheim, representant fra det første rådet Torbjørn Rodahl og tidligere kulturminister Valgerd Svarstad Haugland på festmottakelse for å feire Kulturrådets femtiårsjubileum.
- 04 Direktør Anne Aasheim i samtale med tidligere kulturminister Lars Roar Langslet.
- 05 RÅDSMØTENE i Vitenskapsakademiet ble holdt i styrerommet, men i 2015 måtte Gobelinsalen benyttes for å få plass til alle.

01

02

05

03

04

01

02

03

04

- 01 ARENDALSUKA 2015 . Fra venstre: Investor Christian Ringnes, forfatter Jon Hustad, kulturminister Thorhild Widvey, nestleder i SV Bård Vegard Solhjell, redaktør Cathrine Sandnes og rådsleder Yngve Slettholm.
- 02 TRADISJON TIL BESVÆR - MUSEENES SAMFUNNSROLLE. På museumsmøtet på Hamar arrangerte Kulturrådet seminar i samarbeid med Museumsforbundet.
- 05 EIT EIGE ROM. Forfatter Alfred Fidjestøl og Yngve Slettholm på lanseringsseminaret på Litteraturhuset.
- 06 IFACCA-nettverket var samlet i Oslo i september 2015.

Veivalg framover - ny rådsstrategi

Rådet har i jubileumsåret lansert en ny langsiktig strategi for sitt arbeid. I et år med mange historiske tilbakeblikk passet det godt at veien framover også skulle stakes ut. Rådet ønsket å få innspill utenfra, og det ble lagt ut en åpen invitasjon på nettsidene der hvem som helst kunne mene noe om hva kunst og kultur betyr i samfunnet og hva som burde være Kulturrådets viktigste oppgave. De 18 innspillene som ble sendt inn var engasjerte og grundige, og rådet satte stor pris på at aktører tok seg tid til å tenke høyt om rådets rolle og prioriteringer framover. Gjennom grundige diskusjoner av kunsten

og kulturens betydning og utfordringer framover arbeidet rådet seg fram til de verdier og satsninger de ønsket for de nærmeste årene. Strategien ble vedtatt i september 2015. Rådet stadfester at de vil ha kvalitet, kunnskap, bredde og mot som rettesnorer for sitt arbeid, og fremmer barn og unge, skaping og formidling, kultur og samfunn, og kunnskap og utvikling, som satsningsområder. Strategien og de tilhørende fagområdeplanene kan justeres hvert år om man ser at noe ikke fungerer etter intensjonen eller om nye råds- og utvalgsmedlemmer ønsker en ny kurs.

«Eit eige rom» - boka om Kulturrådets historie

Utpå høsten var det tid for jubileets virkelig store satsninger. Kulturrådets sammenhengende historie har hittil ikke vært skrevet. Det ble laget jubileumsbøker til både 20- og 30-årsjubileet, men den uavhengige og kritiske gjennomgangen har manglet. Allerede i 2013 lyste rådet ut midler til å igangsette et slikt arbeid, som skulle resultere i bok i jubileumsåret. Journalist og forfatter Alfred Fidjestøl fikk oppdraget, og har gjennom de siste par årene pløyd seg gjennom uante mengder dokumenter, snakket med en rekke kilder, og skrevet seg gjennom år etter år. Forfatteren valgte å legge vekt på de kulturpolitiske sidene av historien, og på det kollegiale organet rådet mer enn Kulturrådets samlede oppgaveportefølje. Den 3. november ble den nesten 400 sider lange boken, krydret med mange fine historiske fotografier og avisutklipp, sluppet på Samlaget under tittelen «Eit eige rom». I lanseringsseminaret på Litteraturhuset, der anerkjente akademikere og mediefolk var med, ble boken lagt fram og grundig diskutert.

Blant Fidjestøls hovedpoenger er den historisk gjennomgående mangelen på forståelse av hva Kulturrådet er for et organ, og at Kulturrådets selvstendighet og autonomi stadig utfordres fra politisk hold.

- Norsk kulturråd er ein institusjon utan historie, det er ein mann utan minne, som kven som helst kan prøve å lure til å tru kva som helst om eigen barndom, sier han i boken.

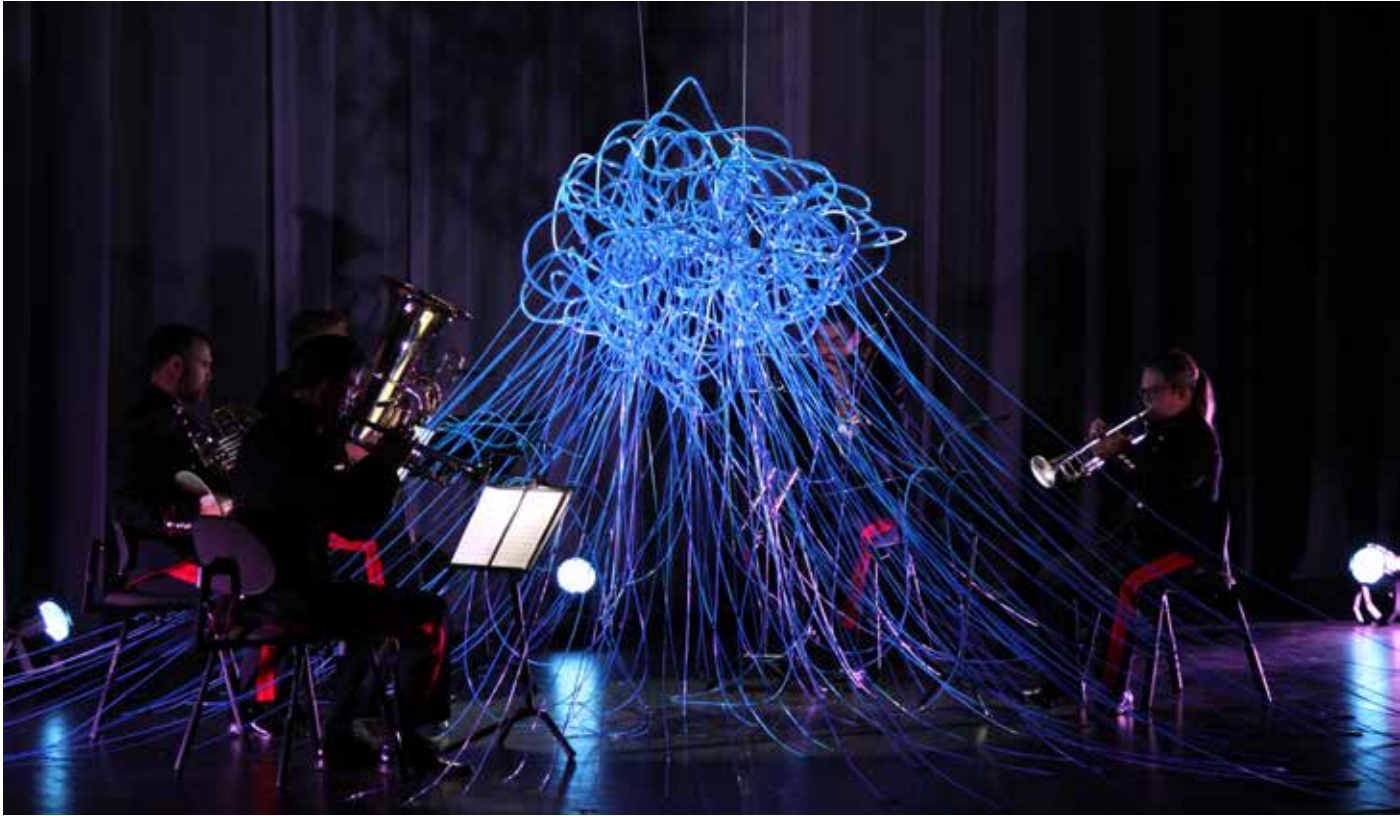
I et intervju med Vårt Land utdyper han:
- det er manglende forståelse i offentligheten for hva som har vært tanken bak rådet. Med politiske skifter ser vi gang på gang at politikere vil dundre inn og endre. Vi ser stadig nye ministre som vil reformere uten å forstå grunnlaget for at rådet i sin tid ble dannet.

Forfatteren tar til orde for at Kulturrådet må stå opp for å verne sin uavhengighet og konfrontere politikerne når autonomiprinsippet utfordres.

Medieinteressen var stor da boken forelå. Aftenposten, Morgenbladet, Bergens Tidende, Dagbladet, Klassekampen, Dagsavisen, Vårt Land, Dag og Tid og Dagens Næringsliv bragte omtaler eller intervjuer med forfatteren, og flere av avisene anmeldte også boken. Det ble påpekt at dette ikke var noe vanlig selvfeirende bestillingsverk, men en interessant kritisk analyse, der både rådsledere, direktører og ministre fikk sine pass påskrevet. Flere kulturkommentatorer brukte også Fidjestøls analyser som utgangspunkt for kommentarer om dagens kulturpolitikk og Kulturrådets rolle i den.

Kulturredaktør Geir Ramnefjell i Dagbladet valgte boken blant sine tre favorittutgivelser i 2015, med kommentaren:

- den er et funn for de med en viss interesse for kulturpolitikk. Analytisk, skarp - og drepande i sin dom over politikernes (manglende) kunnskap om feltet.

01

«Inn til kjernen – verdien av kunst og kultur» - jubileumskonferanse i Harstad

Dagen etter boklanseringen åpnet Kulturrådets to-dagers konferanse i Harstad. Denne byen huser et av rådets aller første forsøksprosjekter fra 1965, som fortsatt lever i beste velgående – Festspillene i Nord-Norge. Det var ikke selvsagt å skulle legge en så stor konferanse til en by med begrenset antall sengeplasser, få flyavganger, en times ekstra transport fra flyplassen, og mørke- og uværstid i november. Men det var fristende å velge et sted med historisk betydning for Kulturrådet, og det var også en stund siden årskonferansen var lagt til de nordlige fylkene. Det ble et godt valg. Så mange som 430 deltakere og medvirkende fra hele landet kom til Harstad, mange fler enn vi torde håpe på eller trodde det var plass til. Kulturaktører og samarbeidspartnere fra byen og fylket bidro med gode løsninger på de utfordringene som tegnet seg. Og for dem som ikke kunne være tilstede var det mulig å se hele hovedprogrammet på nettet. Omkring 1000 personer fulgte strømmingen. Opptak av de enkelte sesjonene ligger fortsatt på nettsidene.

Temaet Kulturrådet ønsket å sette på dagsorden i jubileumsåret var ikke beskjedent - verdien av kunst og kultur. Gjennom innlegg og panelsamtaler ble temaet forfulgt særlig i tre retninger: Hva kunsten og kulturens egenverdi består i og hvordan

det som ikke gir avkastning verdsettes, verdien av kunst og kulturelle uttrykk når noe står på spill eller er i endring i samfunnet, og hvilke verdier som har ligget til grunn for kulturpolitikken gjennom tidene. Hensikten var ikke at konferansen skulle gi klare svar;

-Vi undergraver selv noe av temaet gjennom konferanseformatet. Her blir det utdrag av verk, begrenset tid til å gå i dybden og avbrutte tankerekker. Men vi håper likevel at vi setter i gang tanker som varer et godt stykke ut over konferansedagene.

Rådsleder Yngve Slettholm i sin velkomsttale.

Så mange som 80 akademikere, kunstnere, kulturarbeidere, politikere og journalister var på scenen i løpet av de to dagene, og bidro til at spørsmålene ble belyst fra ulike vinkler og ståsteder.

To innledende foredrag den første dagen ga noen overordnede perspektiver. Den egyptiske kulturarbeideren og -aktivisten Basma El Hussein snakkete om verdien av kunst og kultur når samfunn er i krise og mennesker på flukt. Hennes syv foreslåtte funksjoner kunsten og kulturen kan ha i krisesituasjoner og urolige tider omfattet helbredelse,

- 01 JENNIE BRINGAKER og FORSVARETS MUSIKKORPS NORD NORGE sto for åpningsverket under årskonferansen.
- 02 BASMA EL HUSSEINY Den egyptiske kulturarbeideren og -aktivisten snakket om verdien av kunst og kultur når samfunn er i krise og mennesker på flukt. Hennes syv foreslåtte funksjoner kunsten og kulturen kan ha i krisesituasjoner og urolige tider omfattet helbredelse, problemløsning, bygging av samfølelse, stimulering til endring, gjenvinning og bevaring av kulturell identitet, læring og øking av kulturell kapital.
- 03 TEGNEKLUBBEN. Under Kulturrådets årskonferanse inviterte vi kunstnerkollektivet Tegneklubben til å illustrere konferansen på sitt finurlige vis, her er en av tegningene. Illustrasjon: Tegneklubben
- 04 TIDEN DET TAR. Samtale mellom Ragnhild Berstad, A K Dolven, Terje Tjøme Mossige, Knut Erik Sundquist og Joachim Trier.
- 04 JUBILEUMSMOTTAKELSEN ble holdt i den gamle stålhallen ved Harstad skipsindustri, «Brunosten» på folkemunne. Bygget er en enorm råhall med 28 meter takhøyde.
- 06 SARA MARIELLE GAUP BEASKA avsluttet jubileumskonferansen ved å joike kulturlivet i Norge inn i framtiden. Hun framførte sitt bestillingsverk alene på scenen.

02

03

06

04

05

problemløsning, bygging av samfølelse, stimulering til endring, gjenvinning og bevaring av kulturell identitet, læring og øking av kulturell kapital. Hun viste bilder og fortalte fra arbeidet hun gjør for syriske flyktningbarn i leire i Libanon og Jordan, sammen med kunstnere og kulturarbeidere. Innlegget gjorde sterkt inntrykk, og er blitt referert til i etterkant i flere artikler i media, blant annet av Agnes Moxnes i NRK Ytring, Synne Skouen i Aftenposten og Rolf Norås (kultursjef i Stavanger) i Stavanger Aftenblad.

- Det var rett og slett et stort øyeblikk i Harstad, med Basma El Hussein.

Agnes Moxnes i nettdebatten som fulgte hennes NRK-kommentar.

Alle de tre skribentene har tatt til orde for at kulturlivet må være med å bidra til at mennesker som kommer som flyktninger til Norge møtes på en måte som gir dem trygghet og tilhørighet. I ordskiftet som har fulgt disse utspillene peker noen på at kunstnere i lang tid har jobbet på dette området, andre er opptatt av at dette er politikernes ansvar, ikke kunstnernes. Og andre igjen problematiserer hvordan enkeltkulturprosjekter på asylmottak kan bli lettkjøpt kakepynt i en situasjon der det er behov for langsiktig tenkning og løsninger.

Som den andre hovedinnlederen var filosof Einar Øverenget invitert til å snakke med utgangspunkt i sin artikkel i boken "Nytte og unytte", som kom ut i 2012. Han tok utgangspunkt i begrepene mål og mening, og refererte til blant andre Hannah Arendts filosofi. Tankerekken hans viste hvordan den moderne middel-mål-tenkningen i ytterste konsekvens bidrar til meningsløshet, og han etablerte et forsvar for aktiviteter som ikke har mål eller nytte ut over seg selv, så som kunst og tenkning.

- tenkningen og kunsten etablerer en korrigerende annethet, en kontinuerlig påminnelse om at verden ikke må være som den er. De representerer menneskets frihet.

Einar Øverenget

De mange panelene gjennom konferansen, både i hovedprogrammet og parallellsesjonene, diskuterte og reflekterte videre omkring både disse og andre perspektiver ved verdien av kunst og kultur for mennesker og samfunn.

Ettersom historien og de endringene som har funnet sted gjennom Kulturrådets 50 år også var en viktig ramme for programmet, var vi glade for at det blant bidragsyterne var flere «nestorer» fra kultur- og samfunnsliv, som kunne være med å trekke de lange linjene. Hans Fredrik Dahl ga et riss av den norske kulturpolitikens historie helt fra

tidlig på 1800-tallet. Dette ble et fint bakteppe for Alfred Fidjestøls gjennomgang av den nærere og mer snevre Kulturrådshistorien, og for politikerdebatten, der flere erfarne stemmer var med – Frank Aarebrot, Ola T. Lånke og Hallgrim Berg. I andre sesjoner kunne deltakerne glede seg over innlegg fra fagfolk som gjennom mange år har vært med å prege samtalen om kulturlivet i offentligheten, så som Gunnar Danbolt, Magne Velure, Synne Skouen og Ole Henrik Magga.

Det var stor aktivitet på Twitter i løpet av konferansen. Mange aktører både i salen og rundt om i landet diskuterte både innhold og tematikk for konferansen. #KRkonf var i løpet av den første konferansedagen et av de mest omtalte emnene på Twitter.

Jubileumsmottakelsen ble holdt i den gamle stålhallen ved Harstad skipsindustri, «Brunosten» på folkemunne. Bygget, som etter hvert skal rives, er en enorm råhall med 28 meter takhøyde, fortsatt i daglig drift som base for Hålogaland Stål og HENT. Vi var forberedt på at hallen ikke ville holde stuetemperatur, og hadde gitt alle gjestene beskjed om å kle seg godt. Men ingen hadde nok forutsett at det skulle være 8-10 grader. Likevel syntes det som gjestene holdt humøret oppe. I tillegg til votter, luer og innkjøpte pledd, skyldtes nok den gode stemningen musikk ved Forsvarets musikkorps Nord-Norge og Frost, for ikke å glemme nydelig bevertning (varm bringebærsaft, hvalgryte og multekake) fra den lille lokale restauratøren Umami. Med til mottakelsen hørte også noe som ble en legendarisk takk-for-maten-tale fra kulturminister Widvey, og jubileumshilsener fra Harstad kommune, Sametinget, Troms fylkeskommune, Festspillene i Nord-Norge og Stortinget.

- De har støttet kunstuttrykk jeg skal love aldri hadde fått flertall i noen stortingskomité. De har fremmet kunst vi politikerne slettes ikke liker, enn si «forstår». De har utfordret oss på en måte ingen av oss i Stortingets presidentskap hadde våget å stille oss bak.

Visepresident Svein Roald Hansen i sin hilsen til Kulturrådet.

Kunsten fikk en prioritert plass på hele konferansen. Flere kunstnere og artister presenterte verk og utdrag som hadde en eller annen tilknytning til Kulturrådets historie og arbeid. I år ble det også gjort flere bestillinger. Performance-kunstner Jennie Hagevik Bringaker jobbet på stedet en uke i forkant og laget en stor installasjon av blå gummirør. Skulpturen endret og flyttet seg i rommet gjennom konferansen og dannet utgangspunkt for to performance'er med henne og Forsvarets musikkorps Nord-Norge, som både ble estetisk vakre og hadde

01

politisk brodd. Korpset hadde funnet fram bestillingsverk støttet av Kulturrådet gjennom tidene, blant annet en messingkvintett skrevet av en 22 år gammel Rolf Wallin. De fire billedkunstnerne i Tegneklubben fulgte hele konferansen med sitt skråblikk fra bakrommet, og produserte 130 tegninger som kommenterte det hele. I pausene kunne deltakerne studere de siste kunstkommentarene på veggen i foajeen. Et lite utvalg av tegningene vil framover bli å se i Kulturrådets møteromsavdeling på mer permanent basis. Avslutningen av konferansen stod Sara Marielle Gaup Beaska for. Hun hadde blitt invitert til å joike kulturlivet i Norge inn i framtiden, og framførte sitt bestillingsverk alene på scenen med slag på sølven som eneste akkompagnement. Med dette ble konferansedeltakerne sendt ut til kvæfjordkake i foajeen og videre til retur hjem med bil, buss, båt og fly.

02

03

- 01 NYKOMMERPRISEN. Billedkunstner Shwan Dler Qaradaki mottok nykommerprisen under Kulturrådets årskonferanse.
- 03 ENSEMBLE YLAJALI åpnet æresprisutdelingen på Stormen bibliotek i Bodø.
- 03 ÆRESPRISEN. Rådsleder Yngve Slettholm, fylkesordfører Sonja Steen og fylkesråd for kultur Ingelin Noresjø i Stormen bibliotek. Foto: Trond-Erlend Willassen / Nordland fylkeskommune

Nykommerpris og ærespris

Kulturrådets ærespris har vært delt ut hvert år siden 1968. I jubileumsåret ønsket rådet å gjøre noe ekstra med prisen. For det første ønsket de å dele ut en nykommerpris på 200 000 kroner, i tillegg til æresprisen på 600 000 kroner. Videre ville rådet invitere allmennheten til å være med å foreslå kandidater til æresprisen. Man ville også tydeliggjøre at prisen kunne gå til grupper, ensembler eller prosjekter, ikke nødvendigvis til enkeltpersoner.

Nykommerprisen skulle gå til en ny- eller uetablert kunstner, etter forslag fra Kulturrådets mange fagutvalgsmedlemmer. I rådsmøte 24. september vedtok rådet å tildele billedkunstner Shwan Dler

Qaradaki prisen. Rådet la særlig vekt på det tredelte filmarbeidet «Salte Kyss». I filmene tar kunstneren utgangspunkt i sin egen livshistorie og flukt fra irakisk Kurdistan. Filmene har nådd ut til et stort publikum, gjennom visninger i kunstforeninger og gjennom Den kulturelle skolesekken. Siden kunstneren allerede var forespurt om å sitte i et panel på årskonferansen, valgte rådet å holde beslutningen hemmelig og overrekke prisen på jubileumsmottakelsen i Harstad. Etter at et videoutdrag av verket var vist på stort lerret tok en svært overrasket og berørt prisvinner imot diplom, prisbeløp og stående applaus i Skroghallen. Det ble litt varmere i hallen av det også.

Til selve æresprisen kom det inn så mange som 90 forslag til kandidater via Kulturrådets nettsider, en respons rådet satte stor pris på. Etter grundig diskusjon landet rådet på et enstemmig vedtak om å gi prisen til Skulpturlandskap Nordland, et prosjekt som startet opp i 1992 og omfatter 36 skulpturer av kunstnere fra 18 land, plassert utendørs i 35 kommuner.

- Prosjektet har evnet å inkludere både lokale, regionale, og internasjonale perspektiver i arbeidet med utviklingen av skulpturlandskapet. Skulpturene både harmonerer med og utfordrer den lokale naturen, samtidig som skulptursamlingen utgjør en helhet. Rådet ønsker å løfte frem prosjektet for sin innsats over mange år og det initiativet og samarbeidet man har fått til.

Rådsleder Yngve Slettholm i sin tale til prisvinner Nordland fylkeskommune, representert ved fylkesråd for kultur Ingelin Noresjø.

Prisen ga anledning til et besøk til det nye Stormen bibliotek og konserthus i Bodø, dit prisutdelingen ble lagt den 14. desember. Omkring 200 gjester var til stede og feiret tildelingen og prosjektet. Initiativtaker og kunstner Anne Katrine Dolven, tidligere fylkeskultursjef Aaslaug Vaa, kurator Maaretta Jaukkuri og daværende fylkesordfører Sigbjørn Eriksen holdt hver sine hilsener, og tegnet samlet opp et bilde av en krevende prosess og et uslitelig engasjement og pågangsmot fra de involverte. Nordlandsbaserte Ensemble Ylajali og MiN-ensemblet satte musikalsk preg på feiringen.

Jubileumsnettsider

Jubileumsnettsidene ble lansert på 50-årsdagen for Stortingets vedtak av opprettelsen av Norsk kulturråd og Norsk kulturfond, den 11. desember 2014. Sidene har hatt informasjon om jubileumsaktiviteter og -arrangementer. Vel så viktig har sidene vært for å presentere artikler og serier med perspektiver på de siste femti årene, og for å kommunisere med kulturfeltet gjennom året.

www.kulturradet.no/jubileum-2015

I serien *Litterær jubileumsstafett* ble Innkjøpsordningenes historie (som er like lang som Kulturrådets) synliggjort gjennom bibliotekarers valg av innkjøpte bøker fra hele perioden. Utsira, biblioteket i landets minste kommune og det med jevnt over høyest utlån per innbygger, ble invitert til å velge ut den første boka. Derfra sendte bibliotekarene stafetten videre til et nytt bibliotek i en annen region. Til sammen 19 bibliotek og bibliotekarer var med (Utsira, Træna, Skjervøy, Loppa, Hå, Sørumsund, Fana, Sarpsborg, Meland, Osterøy, Vindafjord, Aukra, Sandnes, Sola, Time, Universitetsbiblioteket i Agder, Grue, Harstad og Hammerfest). Bibliotekarene valgte ut og skrev om bøker utgitt fra 1960- til 2000-tallet, og variasjonen var stor - romaner, sakprosa og dramatikk, ungdoms- og voksenbøker, norsk og oversatt, var med i utvalget. Mange av bibliotekarenes leseropplevelser gir lyst til å dykke ned i ukjente eller glemte titler fra vår nære litteraturhistorie.

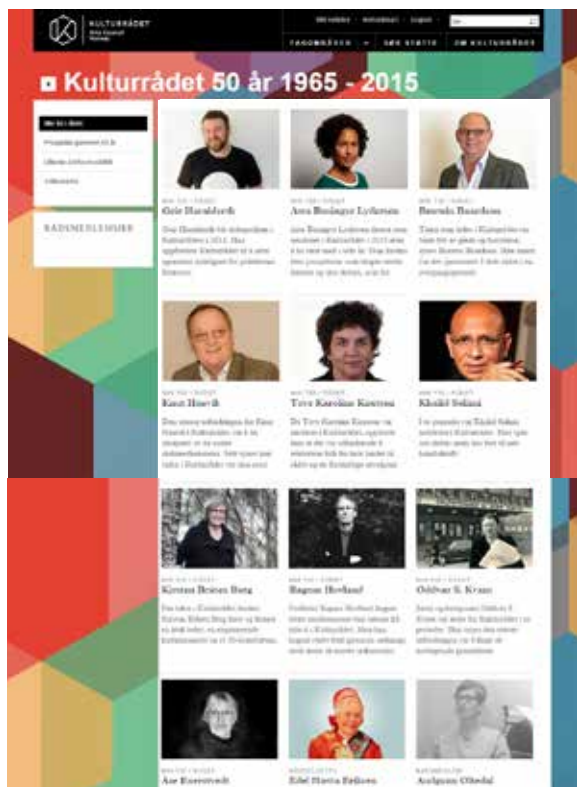
- Gud er for lengst erklært død, men kommunismen er ikke annet enn en ny form for maktstruktur det heller, påstår Bernhard, og melder seg ut av kommunistpartiet han har vært så engasjert i. Å skrive dette i 1978, mens de fleste fremtredende forfattere

og litteraturkritikere var dypt inne i sin kommunistiske fase, må ha vært svært kontroversielt.

Bibliotekar Anne Wang-Andersen i Fana om Erland Kiøsteruds *!Sett at jeg gikk baklengs inn i synsranden* fra 1978.

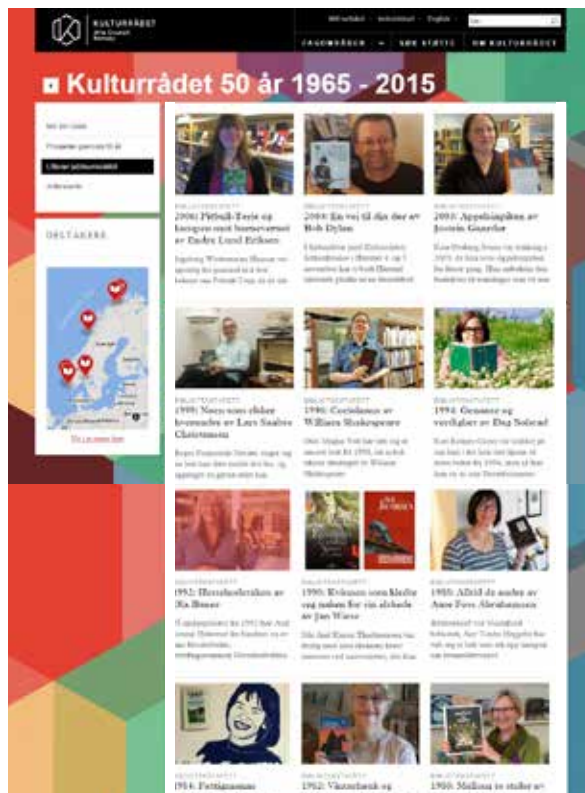
I løpet av 50 år har så mange som 109 personer – kunstnere, kulturarbeidere, politikere, samfunnsaktører sittet i rådet. Noen var medlem i én periode på fire år, andre satt i to perioder. I intervju-serien *Min tid i rådet*, stilte vi et rådsmedlem fra hver rådsperiode spørsmål om det de husker fra dette arbeidet. Vi ba dem reflektere rundt: Hvilken betydning mener du Kulturrådet har for kunst- og kulturlivet i Norge? Er det noe spesielt du husker fra tiden som rådsmedlem? Hva synes du var de største utfordringene for Kulturrådet på den tiden? Rådsmedlemmene som er intervjuet og deres rådsperioder er: Torbjørn Rodahl (1965-68, eneste gjenlevende fra de to første rådsperiodene), Audgunn Oltedal (1973-80), Edel Hætta Eriksen (1977-1984), Åse Enerstvedt (1981-84), Oddvar S. Kvam (1985-92, leder), Ragnar Hovland (1989-92), Kirsten Bråten Berg (1993-96), Khalid Salimi (1997-2004, nestleder), Tove Karoline Knutsen (2001-04), Knut Haavik (2005-09), Bentein Baardson (2005-11, leder 2 år), Asta Busingye Lydersen (2009-15, nestleder), Geir Haraldseth (2014-17). Serien gir et godt bilde av små og store spørsmål rådet har balet med gjennom tidene.

Et uendelig antall små og store prosjekter er blitt realisert med støtte fra Kulturrådet. Mye har vært enkeltprosjekter, enkeltproduksjoner og konkrete formidlingstiltak, men også større prosjekter og flerårige satsninger er satt i gang for å bidra til

MIN TID I RÅDET. I intervju-serien stilte vi et rådsmedlem fra hver rådsperiode spørsmål om det de husker best fra sin tid i rådet.

utvikling og endring i kunst- og kulturfeltet i en eller annen retning. I artikkelserien *Prosjekter gjennom 50 år*, kan man få ordentlig innblikk i noen av disse. Artikkene forteller både om prosjektenes etablering og historie, og om status for prosjektet eller området i dag. For å få vite mer om lydskulpturen på Storedal kultursenter, Ungdommens

LITTERÆR JUBILEUMSSTAFETT ble Innkjøpsordningenes historie (som er like lang som Kulturrådets) synliggjort gjennom bibliotekarens valg av innkjøpte bøker fra hele perioden.

kulturmønstring, visningssteder drevet av kunstnerne selv, kunstsatsning for 0-3-åringer (som fikk andre land til å se til Norge), den første festivalen Kulturrådet var med å etablere, et av de mest internasjonalt profilerte kunstnerkollektivene innen scenekunst, og tegneserier som sjanger, kan man oppsøke artikkelen på nettsidene.

Kulturrådskilder på nett

Enda flere prosjekter fra historien skulle gjerne vært løftet fram i jubileumsåret, for å vise den fantastiske bredden av kunst og kultur som har funnet sted, den utviklingen som har foregått i landets kunst- og kulturfelt, og de faglige diskusjoner som har pågått siden 1965. Det hadde krevd mer ressurser. Men; heldigvis har vi oppnådd i løpet av året at flere kilder til Kulturrådshistorien er blitt offentlig tilgjengelige,

slik at hvem som helst kan søke og fordype seg på egen hånd. Nasjonalbiblioteket har digitalisert en stor del av alle rapporter, utredninger og evalueringer som er gitt ut av Kulturrådet. De kan man lese på www.bokhylla.no. Vi har også fått skannet og lagt ut alle Kulturrådets årsmeldinger siden 1965 på Kulturrådets egne nettsider.

GRUPPEPORTRETT AV NORSK KULTURRÅDS FØRSTE MEDLEMMER, av Håkon Stenstadvold, om selv satt i det første rådet.
Foto: Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design/The National Museum of Art, Architecture and Design / BONO 2016

Det forsvunne maleri

På tampen et lite mysterium som heldigvis ble løst. Omslagsbildet til boka «Råd for uråd», som ble laget til Kulturrådsjubileet for 20 år siden, var et maleri av Håkon Stenstadvold, som viser det første rådet rundt møtebordet. Det kunne jo vært flott å få vist dette fram i jubileumsåret. Men hvor befant egentlig maleriet seg? Fotografikrediteringen i boken sa «O. Væring». I deres fotobase på nettet lå bildet registrert med «Privat eier», men ved en henvendelse til Væring fikk vi vite at hos dem var Norsk kulturråd registrert som eier. Tidligere ansatte i Kulturrådet ble spurt, ingen kunne huske at de hadde sett bildet i Kulturrådets lokaler. Maleriet målte 160 x 260 cm, så det kunne ikke så lett oversees heller. Omgivelsene for rådsmøtet som er avbildet er åpenbart Vitenskaps-

akademiet, kunne det henge der? Det gjorde det ikke. Da var det tid for å sjekke høyere opp - med Nasjonalmuseet. Og riktig nok og heldigvis – der befant bildet seg i magasinene, og var registrert med en overtagelse fra Norsk kulturråd i 1989. Noe mer informasjon om overtakelsen har vi ikke rukket å lete etter. Men kanskje var det ikke veggplass til det store maleriet i det lavloftede Militærhospitalet, dit Kulturrådet flyttet i 1983. Og overtakelsen skjedde mens daværende direktør for Nasjonalgalleriet, Knut Berg, satt i rådet, og det er vel ikke unaturlig å tenke seg at han bidro til å sikre Stenstadvolds gode og historisk interessante maleri gode bevaringsforhold i museets magasiner.

Om Kulturrådets 50-årsjubileum har blitt markert på riktig vis får være opp til utenforstående å vurdere. Men at jubileet har hatt elementer av historie og framtid, dialog og debatt, norsk og internasjonalt, refleksjon og kunst, kan vi slå fast. Sannsynligheten er også stor for at Kulturrådets rolle og arbeid de neste 50 årene også vil være til stadig diskusjon.

De harde fakta

- prosjekter og arrangementer

11. desember 2014

LANSERING JUBILEUMSNETT-SIDER

Stortinget vedtok opprettelsen av Kulturfondet og Kulturrådet 11. desember 1964. Samme dato 50 år senere lanseres Kulturrådets jubileumslogo og egne jubileumsnettsider.

Redaksjon: Kommunikasjonsavdelingen

Generelle artikler: 13 artikler

Serie/Litterær jubileumsstafett: 19 artikler

Serie/Min tid i rådet: 13 artikler

Serie/Prosjekter i 50 år:

7 artikler

I tillegg kommer artikler om årskonferansen og æresprisen.

17. mars 2015

JUBILEUMSRÅDSMØTE OG -MOTTAKELSE PÅ VITENSKAPS-AKADEMIET I OSLO

Kl 9:00-16:30 Jubileumsrådsmøte. Strømmet på Kulturrådets nettsider.

Kl 17:00-19:00 Mottakelse. 130 gjester (tidligere og sittende rådsmedlemmer, kulturministre, Stortingspolitikere, kulturaktører).

Program:

Vert: direktør Anne Aasheim.

Hilsener, tale, kåseri: Stortingets visepresident Marit Nybakk, kulturminister Thorhild Widvey, rådsleder Yngve Slettholm, forfatter av boken om Kulturrådets historie, Alfred Fidjestøl.

Kunstneriske innslag: Soon-Mi Chung, bratsj, Stephan

Barratt-Due, fiolin, Trond

Høvik Med statens reisestipend av Melkior Pedersen, Dansere fra Impure Company, Deep-downdoeptwizm (3D) og Cre8). Musikk: Arash Moradi.

13. august 2015

ER DET FORSKJELL PÅ RØD OG BLÅ KULTURPOLITIKK? UNDER ARENDA SUKA

Kulturrådet er medarrangør for «den store kulturdebatten» under Arendalsuka, i samarbeid med Aftenposten og Arendalsuka. Arendal kulturhus kl 13:00-14:00.

Medvirkende: Thorhild Widvey, Christian Ringnes, Jon Hustad, Bård Vegar Solhjell, Cathrine Sandnes og Yngve Slettholm.

Debattleder: Sarah Sørheim

Strømming: via Aftenpostens nettsider.

9. september 2015

TRADISJON TIL BESVÆR? – MUSEENES SAMFUNNSROLLE PÅ HAMAR

Kulturrådet arrangerer seminar om museenes samfunnsrolle, i samarbeid med Museumsforbundet, i forbindelse med det årlige museumsmøtet.

Scandic hotell, Hamar, kl 10:00-16:00.

Medvirkende: Ole Marius Hylland, Cathrine Sandnes, Kristin Aalen, Mode Steinkjer, Stein Olav Henriksen, Lill-Ann Chepstow-Lusty, Siri

Aavitsland, Knut Olav Åmås, Mala Wang-Naveen, Bjørgulv Vinje Borgundvaag, Trine Skei Grande, Rigmor Aasrud, Bård Vegar Solhjell, Henrik Olsen, Haakon Flemmen. Ca. 230 deltakere.

9. september 2015

DEBATT OM EUROPEISK KULTURPOLITIKK I OSLO

Kulturrådet er vertskap for IFACCA-møte, og arrangerer debatt om europeisk kulturpolitikk på Kulturhuset, i samarbeid med Ultimafestivalen.

Kl 13:00-16:00 på Kulturhuset i Oslo.

Medvirkende: Sarah Gardner, Janet Archer, Katya García-Antón, Isabel Thomsen, Christian Hollingsæther, Beate Schüller, Cecilie Willoch, Gry Bråtemyr, Sofia Ringstad, Lars Petter Hagen, Brit Holtebekk. Ca. 100 deltakere.

3. november 2015

LANSERING AV ALFRED FIDJESTØL: EIT EIGE ROM I OSLO

Bokprosjekt

Ansvarlig: FoU-seksjonen.

Bokkomité: Ellen Aslaksen, Mari Finess, Helge Jordheim, Anne Aasheim og Sverre Tusvik. Konsulenter: Georg Arnestad, Åsmund Forfang, Sjur Færøvig, Per Mangset, Sverre Ringard og Kalle Øen.

Forfatteren var uavhengig i sitt arbeid med boken.

Utgivelse

Tittel: «Eit eige rom. Norsk kulturråd 1965-2015»

Sideantall: 370 sider

Forlag: Samlaget

Opplag: 1500

700 frieksemplarer er distribuert til rådet, Kulturministeren og -departementet, Stortingets kulturkomité, alle medvirkende på årskonferansen, alle ansatte i administrasjonen, utvalgte biblioteker.

Lanseringsseminar 3.**november**

Litteraturhuset i Oslo kl 9:00-14:00.

Medvirkende: Alfred Fidjestøl, Hans Olav Lahlum, Hilde Sandvik, Anne Oterholm, Cathrine Sandnes, Peder Horgen, Knut Olav Åmås, Audgunn Oltedal, Khalid Salimi, Ola E. Bø, Knut Haavik, Håkon Kolmannskog, Haakon Flemmen.

110 deltakere.

4.-5. november 2015

INN TIL KJERNEN. VERDIEN AV KUNST OG KULTUR - JUBILEUMSKONFERANSE I HARSTAD

Konferanse:

Harstad kulturhus 4. november kl 12:00-17:00 og 5. november kl 9:00-15:00.

Vertskap: Yngve Slettholm og Vibeke Mohr.

Konferansier: Janne Stang Dahl.

Medvirkende: Jennie Bringaker, Forsvarets Musikkorps Nord-Norge, Thorhild Widvey, Basma El-Husseiny, Einar

Øverenget, Jørn Mortensen, Aslak Sira Myhre, Inga Bostad, Synne Skouen, Sigrid Røyseng, Hans Fredrik Dahl, Alfred Fidjestøl, Anniken Huitfeldt, Ola T. Lånke, Bård Vegar Solhjell, Frank Aarebrot, Kartellet, Ragnhild Berstad, A K Dolven, Knut Erik Sundquist, Joachim Trier, Kristin Valla, Tegneklubben, Gunnar Danbolt, Simone Rossner, Helge Sten, Lars Petter Hagen, Toril Goksøyr, Kari Anne Moe, Shwan Dler Qaradaki, Simon Stranger, Karianne Bjellås Gilje, Ole Aastad Bråten, Tone Hellesund, Ole Henrik Magga, Magne Velure, Sigurd Sandmo, Håvard Lund, Morten Christiansen, Åse Vigdis Fester-voll, Janne Solheim Langnes, Scott Rodgers, Torstein Siegel, Rolf Engelsen, Khaled Harara, Abazar Hamid, Tone Winje, Jasmina Bosnjak, Aili Keskitalo, Luba Kuzovnikova, Jens-Eirik Larsen, Morten Strøksnes, Maria Utsi, Sara Marielle Gaup Beaska.

430 deltakere.

Ca 1000 fulgte strømming over Kulturrådets nettsider.

Mottakelse:

Skroghallen/«Brunosten» 4.

november kl 19:00-22:00

Program: Musikk: ensembler fra Forsvarets musikkorps Nord-Norge og Frost.

Performance/installasjon: Jennie Bringaker. Taler: visepresident Stortinget Svein Roald Hansen, sametingspresident Aili Keskitalo, fylkesråd Willy Ørnebakk, ordfører Marianne Bremnes,

festspilldirektør Maria Utsi, kulturminister Thorhild Widvey. Utdeling av Kulturrådets nykommerpris til Shwan Dler Qaradaki. 430 gjester.

14. desember 2015

UTDELING AV KULTURRÅDETS ÆRESPRIS I BODØ

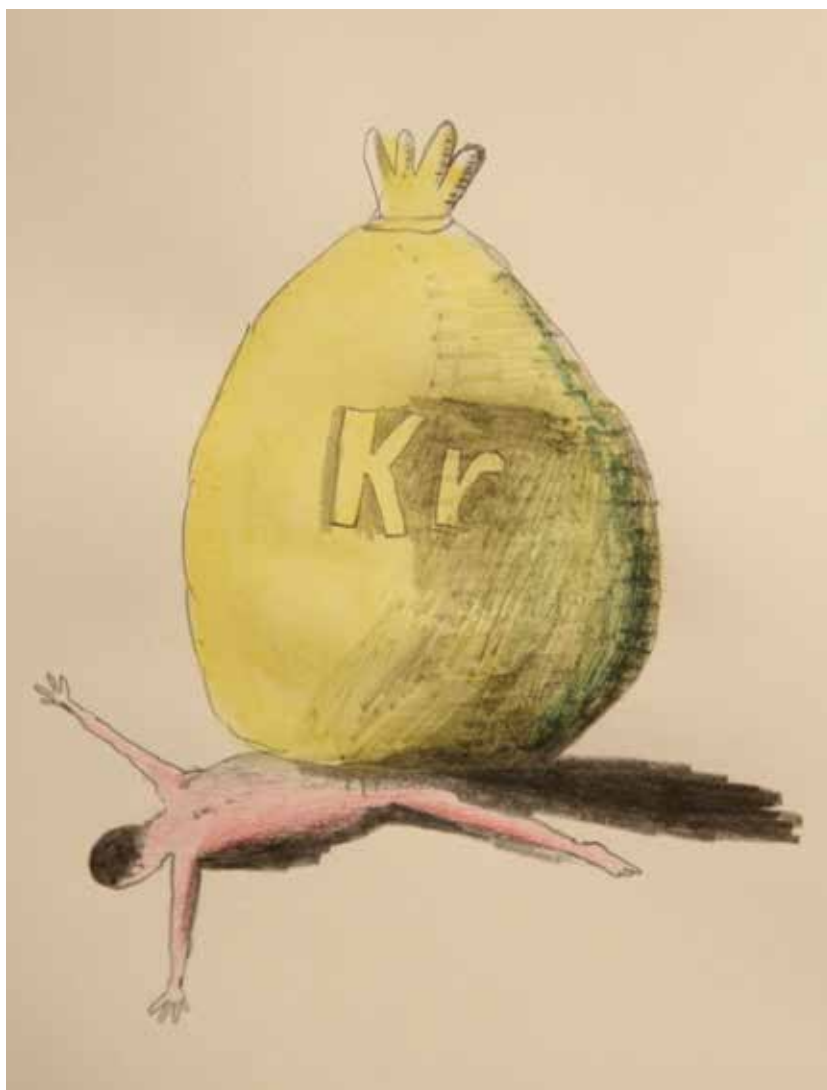
Utdeling av Kulturrådets ærespris til prosjektet Skulpturlandskap Nordland. Prisen ble tildelt Nordland fylkeskommune v/ fylkesråd Ingelin Noresjø. Stormen bibliotek kl 19:00-21:00.

Vertskap/prisutdeler: Yngve Slettholm.

Konferansier: Janne Stang Dahl.

Program: Taler/hilsener: tidligere fylkeskultursjef Stig Olsen, billedkunstner A K Dolven, tidligere fylkeskultursjef Aslaug Vaa, kurator Maaretta Jaukkuri, tidligere fylkesordfører Sigbjørn Eriksen. Musikalske innslag: Ensemble Ylajali, MiN-ensemblet.

Ca. 200 gjester.

TEGNEKLUBBEN. Under Kulturrådets årskonferanse inviterte vi kunstnerkollektivet Tegneklubben til å illustrere konferansen på sitt finurlige vis, her er en av tegningene. Illustrasjon: Tegneklubben

Økonomi og ressurser

De særlige jubileumssatsningene har i stor grad vært finansiert over Kulturfondet. I tillegg ble det satt av ekstraordinære midler på administrasjonsbudsjettet til å dekke en andel av prosjektleders lønn og reiser for interne som var med i program- og ressursgrupper. Videre har jubileet vært en prioritert del

av det løpende arbeidet i administrasjonen, særlig i kommunikasjonsavdelingen, men også andre fagavdelinger som arrangerte og/eller deltok på ulike aktiviteter. Bokprosjektet (lønn til forfatter og trykkekostnader) er finansiert over Kulturfondets FoU-budsjett, og framgår ikke av regnskapsoversikten.

REGNSKAPSOVERSIKT KULTURRÅDETS 50-ÅRSJUBILEUM

Årskonferansen		
Honorarer innledere og kunstnere	425 000	
Reise og opphold medvirkende	400 000	
Reise og opphold program-/ressursgruppe	320 000	
Lokaler, teknikk og lokal produsent	710 000	
Konferansekostnader/servering	890 000	
Kommunikasjon	125 000	
Diverse	105 000	2 975 000
Æresprisen		
Nykommerpris	200 000	
Ærespris	600 000	
Æresprisarrangement	190 000	990 000
Prosjektledelse		
Sum	805 000	805 000
Diverse		
Sum	60 000	60 000
Totalt		4 830 000

Oversikten viser avrundede tall basert på regnskapsoversikter pr 9. februar 2016 for sak 14/6889 (post 55) og prosjektnr. 133 (post 01).

FINANSIERING

Kulturfondet jubileum/årskonferanse		
Avsetning fordelingsbudsjett 2015	800 000	
Omdisponert R4/14 og R1/15	1 260 000	
Tilleggsbevilgning R4/15	500 000	2 560 000
Kulturfondet æresprisen		
Avsetning fordelingsbudsjett 2015	930 000	
Tilleggsbevilgning R4/15	350 000	1 280 000
Årskonferanse egeninntekt		
Innbetalt deltakeravgift	690 000	690 000
Administrasjonsbudsjett		
Avsatt andel prosjektlederlønn + administrasjon	312 000	312 000
Totalt		4 842 000
Differanse		12 000

Kulturrådet
Mølleparken 2
Postboks 8052 Dep
N-0031 Oslo

Tlf: +47 21 04 58 00

post@kulturradet.no
www.kulturradet.no

